

Prípad kúpeľov Korytnica INTERMEZZO III.

Prípad kúpeľov Korytnica ⁽⁸⁵⁾

Sme krajinou bohatou na minerálne pramene a žriedla. Vyvierajú, alebo spia zatiaľ neodhalené alebo len zaplombované v geologicky bohatej hĺbke slovenskej zeme a tie, ktoré slúžili ľudu k liečebným účelom i k rozvoju kúpeľníctva, sú po privatizácii buď vo vlastníctve zahraničného kapitálu, alebo krachujú. Kúpeľný potenciál Slovenska je však naďalej obrovský. Ak Fínsko nazývajú krajinou tisícich jazier, tak potom Slovensko je krajinou tisícich minerálnych žriediel. Keď vedec Peter Krahulec pred 40 rokmi dokončil svoje dvojjazyčné dielo o prírodných minerálnych zdrojoch, bolo ich registrovaných 1 035. Dnes je ich zdokumentovaných takmer o 600 viac, lebo sa našli ďalšie pramene a mnohé z nich prešli aj registráciou na Inšpektoráte kúpeľov a žriediel.

*A napriek tomu sú i po privatizácii mnohé prírodné kúpele a žriedla schátralé. Takým prípadom sú i prírodné liečebné kúpele **Korytnica**.*

V knihe Coopindustria som sa na vlastníctvo mohol pozrieť ešte iným spôsobom – z praxe. Tam sme rozobrali, čo sa dá robiť s vlastníctvom podľa vlastníckych práv ako ich vtipne testoval už predtým M.Polák v stati Majetok je moc(str.298 jeho knihy): „kto môže robiť čo a s ktorými časťami čoho“:

Rozoberme si to na príklade Kúpeľov Korytnica:

*KTO (niekto, kto vlastní pramene – teda štát, možno i ten čo vlastní urbár, dokonca azda i pozemok - obec)

*môže robiť ČO (dať do prenájmu, pýtať poplatok za „ťažbu“ minerálnej vody, alebo rozvíjať areál ako obecné či štátne hospodárstvo ako národné bohatstvo)

*s ktorými časťami ČOHO (pramene sú na pozemkoch – tie sú podľa katastra vo vlastníctve po privatizáciách súkromnými osobami, ktoré sa ale narájajú o kúpele – ale lesy by mala spravovať miestna obecná urbárska spoločnosť, alebo štát - **ak je to štátne uzemie rezervácie, malo by byť vyňaté zo súkromného vlastníctva**)

A čo sa v skutočnosti v roku 2017 deje?

Základným liečivým faktorom kúpeľov Korytnica je osem prameňov minerálnych vôd. Vyvierajú na západnom okraji kryštálického jazera Nízkych Tatier a majú pozoruhodný obsah oxidu uhličitého. Prírodná liečivá voda je síranovo – hydrogenuhličitá, vápenato – horečnatá, uhličitá, železnatá, studená hypotonická. Väčšina prameňov korytnických minerálnych vôd má podobné chemické zloženie s celkovou mineralizáciou 3200 – 3600 mg na liter. Liečivé pramene sa balneologicky využívali od roku 1827 predovšetkým na pitné kúry, vaňové kúpele alebo sa plní do fliaš a predáva ako liečivá. Liečia cukrovku, onkologické ochorenia, pomáhajú pri črevných kataroch... Okrem prameňa Jozef, ktorý bol v bývalom areáli súkromníkom obnovený, si ľudia môžu sami nabráť vodu aj v prameňoch Vojtech I, Vojtech

II, Žofia a Antonín. Popri prírodných minerálnych vodách je významným liečebným faktorom v Korytnici i klíma a prírodné podmienky okolia. Relatívne chladné podnebie kúpeľov podmieňuje nadmorská výška (850 m n.m.) a severná orientácia svahu, na ktorom sa Korytnica nachádza. Kúpele možno preto zaradiť do klimatoterapeutickej oblasti s mierne stimulačným účinkom, ktorý možno využiť v liečebnom programe. Štátne kúpele v období socializmu liečili tisíce pacientov za podmienok zdravotnej starostlivosti národného zdravia. Štátne kúpele prešli privatizáciou v 90.rokoch a boli sprivatizované súkromným majiteľom, fungovali ako-tak. Už sa neinvestovalo do základných prostriedkov. Kúpele skončili v roku 2003. Dnes, po 15 rokoch, predáva celý areál súkromná realitná kancelária v mene súkromného vlastníka, ktorý odkúpil celý areál, ale využíva iba ním zrenovovanú plničku minerálnej vody a budovu hotela. Isteže, zveľadil niekoľko cyklochodníkov a podieľal sa na zatraktívnení miesta, pretože je činný v oblasti cestovného ruchu. Zvyšná časť areálu, ktorý približne v 2013 kúpila spoločnosť Amos-Services, s. r. o., nie je využívaná a chátra – je to miesto duchov, vymretý areál. Spolu s niekoľkými budovami súkromní majitelia prevzali aj pôdu okolo prameňov a z pôvodne jediného funkčného prameňa si dnes môžu návštevníci načerpať vodu bezplatne rovno z piatich prameňov liečivej minerálnej vody. Dnes ponúka súkromník na predaj celý súbor nehnuteľností známych ako Korytnické kúpele. Nehnuteľnosti pozostávajú zo 72.384 m² pozemkov a z dvanástich stavieb, unikátnych, rôzneho druhu a určenia vrátane účelových komunikácií a inžinierskych sietí. Zničenie unikátnych historických budov hrozí čoraz viac. Areál sa nachádza v západnej **časti Národného parku Nízke Tatry** v nadmorskej výške 850 metrov nad morom na úpätí horského masívu Prašivá v úzkom údolí uprostred vrchov, ktoré sa strmo dvíhajú na všetky strany. Tento, historicky súkromným vlastníctvom zdevastovaný areál Kúpeľov Korytnica, sa stále a neúspešne od 2015 pokúšajú predáť za tri milióny Eur. Ide pritom o nevyčísliteľné národné bohatstvo. Kupca niet. Vedľa starnú a umierajú pôvodní zamestnanci z osady Korytnica, čo je súčasťou obce Liptovská Osada, sú to bývalí zamestnanci kúpeľov, v sociálnej biede a v dôchodkoch, ktoré sú tragicky smiešne oproti tomu, čo by mohol produkovať hospodársky celok kúpeľov dnes, v roku 2017. Takmer 50 ľudí prišlo o prácu. Liečebné domy s jedinečnou architektúrou chátrajú. Hoci sú na nich oznamy, že ide o súkromný majetok, do väčšiny z nich sa dá dostať na vlastné riziko. Nie sú zabezpečené. A tak je toto národné bohatstvo v riziku úplnej devastácie už dnes.

Ktorá vlasť, aké politické sily a koľko vlád Slovenskej republiky sa dopúšťalo tak nehorázneho nezodpovedného vzťahu k prírodnému a národnému bohatstvu, nevyužívajúc svoje organizačné možnosti k vytvoreniu národného podniku nad týmto prírodným unikátnym národným bohatstvom Slovenska? Ponechajúc na nezodpovednosti alebo nemohúcnosti súkromného vlastníka takéto zmárnenie národného bohatstva Slovenska?

Odkazy

M.Polák v stati Majetok je moc(str.298)

(85)Prírodné liečivé zdroje –kúpele Korytnica; <http://www.nehnutelnosti.sk/korytnica>

Čl.Smutný osud kúpeľov Korytnica, M.Minarinová, 5.5.2016;

<http://www.teraz.sk/regiony/zriedla-zdevastovany-areal-kupelov/213579-clanok.html> TASR,

21.8. 2016 11:40 Zdevastovaný areál Kúpeľov Korytnice je na predaj za tri milióny eur;

<https://www.youtube.com/watch?v=VRt7WwaUQoo> pramen v Korytnici

<https://www.youtube.com/watch?v=3GnvoJI84J8> opustene kúpele Korytnica

Na Slovensku máme ekonomiku, ale nie je to slovenská ekonomika, my už nemáme vlastný národný hospodársky celok. Národné bohatstvo sa z roka na rok znižuje ani nie až tak vo finančnom vyjadrení ako v možnosti spravovať a vlastniť ho. Ak spoločnosť príde o výrobné prostriedky, ale zachová si poznatky a skúsenosti, môže si výrobné prostriedky opäť vytvoriť. Naopak to neplatí... Slovenská republika je ohraničeným územím s vlastným obyvateľstvom a rečou, takže podľa medzinárodného klasifikovania teórie svetovej ekonomiky **je národným štátom**. Vízia rok 2022: Slovenské obyvateľstvo sa demograficky spamätáva aj bez imigrácie, už „nevymiera“ a rýchlo sa dostáva z chudoby... Nezamestnanosť neexistuje.

Kúpele Korytnica –farebná poštová pohľadnica z 1970, čb-foto úpadku Korytnice po privatizácii – stav 2017. Zdroj: Ivan Donoval, <https://www.youtube.com/watch?v=2AAEKQckAcc>

iris-knihy.sk

ISBN 978-80-89726-99-8

9 788089 726998

Kniha je prvým osvetovým a vzdelávacím počínom v edičnom pláne Občianskeho združenia „Spolok pre šírenie národného hospodárskeho rozvoja Slovenska“.

Klub.narodohospodarov@gmail.com